

ELOJUHLA

Lauantaina 15.8.2015 klo19
Kerhotalolla

Rafaelin enkelit

Laulu ja soitinyhtye esittää työväenlauluista ja iskelmistä koostuvan konsertin

Peltolan kesä 2015

Päivystävän isännän puhelin: 050 408 2224
Toimiston puhelin: 050 577 5796

Yhteiset talkoot 2015:

Syystalkoot: la 3.10.2015 klo 10-12

Lohkotalkoot 2015:

I-lohko	9.5.	6.6.	11.7.	8.8.	5.9.
II-lohko	pe 22.5. klo 17	27.6.	25.7.	22.8.	19.9
III-lohko	16.5.	13.6.	18.7.	15.8.	12.9.
IV-lohko	30.5.	4.7.	1.8.	29.8.	26.9.

Tapahtumakalenteri 2015

15.8.2015	Elojuhla kerhotalolla klo 19
29.8.2015	Muinaistulien yö, kutomon kynttiläkahvila kerhotalolla klo 20-22
2.9.2015	Katselmustoimikunta tekee katselmuksen kaikilla palstoilla klo 10 alkaen
3.10.2015	Syystalkoot klo 10-12
2.12.2015	Peltolan joulujuhla Verkahovissa klo 18.00

Hyvät peltolalaiset

Ensimmäisessä tämän vuoden Suvipostissa toivotin kaikki peltolalaiset tervetulleiksi Peltolan siirtolapuutarhan kesään, mutta varsinainen kesä antoi odotella itseään varsin pitkään. Nyt, vasta elokuun alkupäivinä, tuntuu kesäinen lämpö ja aurinko mukavalta ja varmasti pitkä sadekausi voi jäädä unholaan.

Vaan, eipä taida unohtua. Hyvin sateessa ja kosteassa viihtyvät Espanjan siruetanat ovat meitä muistuttamassa niille otollisesta kesäsäästä. Vaikka nämä etanat ovat Eteläkaaren ja Hamppekadun viereisten mökkipalstojen riesana, on ongelma kuitenkin kaikkien peltolalaisten yhteinen ja yhdessä hoidettava. Etanailta 6.8. oli varsin asiallinen ja ongelmaa valaiseva, kiitos alustuksesta Riitta Kormanolle. Tässä tilanteessa ei voi oikein sanoa, että tieto lisää tuskaa vaan paremminkin on hyvä tietää ja osata toimia oikein saadun tiedon pohjalta.

Peltolan siirtolapuutarhayhdistyksen hallitus päätti viime kokouksessaan hyväksyä tarjouksen haketuspaikan risujen ja oksien tyhjentämisestä. Kaikki siellä oleva haketukseen tarkoitettu aines kuljetetaan pois alueelta ja viedään kaatopaikalle. Sen jälkeen aluetta tyhjenetään sitä mukaa kun risuja ja oksia kertyy sopiva kuormallinen pois kuljetettavaksi. Viikon 34 loppupuolella tapahtunee ensimmäinen haketusalueen tyhjennys, jolloin sitten tarvitaan talkooväkeä etanajahtiin. Ilmoitustaululta selviää tarkka aika etanajahdille. Toivottavasti saamme myös Paraisilla olevan Nordkalkin kiinnostumaan asiasta ja vaikkapa sponsoroimaan meitä kalkilla.

Turun kaupungin apu ja voimavarat avun saamiseen tuntuvat olevan rajalliset. Niittoapua ja lisämaata käyttöoikeusalueelle on pyydetty ja vastausta sekä mahdollisia toimintoja ja toimituksia odotetaan.

Meille peltolalaisille Kerhotalon käyttö on monella tavalla tärkeää. Hallituksen kokouksissa huomiota on kiinnitetty mm. siihen, miten keittiön lattia notkuu ja talosta laskettava vesi menee talon alle ja pitkin pihaa alas. Talon kunnan kartoittaminen ja kunnostussuunnitelmat ovat tulevaisuuden toiminnalle elinehto. Tämäkin mahdollinen taloudellinen taakka on otettava huomioon. Kerhotalo kuuluu

Museokeskuksen valvontaan ja suojeluun ja näin ollen avustusten saanti sen korjaamiseen on mahdollista. Myös Kerhotalon käyttö ns. seuraintalona avaa ehkä muitakin avustusväyliä.

Saunan toinen puoli on ollut avoinna ja saunoja on riittänyt. Naistenpuolen seiniä ja lattiaa on purettu ja saunalle olisi nyt hyvä saada asiantuntijan lausunto korjaamismahdollisuudesta. Korjaaminen tai uusi sauna? Varmaa on kuitenkin, että saunaa varten tarvitaan meidän peltolalaisten rahallista tukea. Saunatoimikunta esittää hallitukselle suunnitelmat ja asiasta voitaneen sitten syyskokouksessa talousarvion yhteydessä päättää.

Syksyn postituksen mukana tulemme saamaan jäsenkyselyn, johon kaikki varmasti mielellään vastaavat. Kyselyssä kartoitetaan erilaisia Peltolaa koskevia asioita ja vastausten pohjalta voidaan tehdä pitkántähtäyksen suunnitelmia alueemme kehittämiseksi.

Avoimet ovet olivat tänä vuonnakin menestys! Väkeä oli paljon ja kiinnostus siirtolapuutarhatoimintaan tuntuu lisääntyvän vuosi vuodelta. Mainonta ja markkinointi onnistuivat myös hyvin tänä vuonna. Ja tuottoakin tuli kiitettävästi. Kiitos 4-lohkolaisille!

Peltolalaisen opas on myös valmistunut ja ensimmäiset kappaleet jaettiin uusien kahvituksessa. Tämän Suvipostin mukana myös Peltolalaisen opas jaetaan niille, joilla on postilaatikko. Muuten julkaisut ovat haettavissa Keltaisesta talosta, varmimmin lauantaisin toimiston auki ollessa klo 12.00 - 13.00.

Toiminta, harrasteet ja oman puutarhan hoitaminen on ollut mukavaa. Onkin syytä aina aika ajoin palauttaa mieliimme, miten onnekkaita kuitenkin olemme saadessamme viettää kesä täällä paratiisissamme.

Vielä on kesää jäljellä! Nauttikaamme siitä ja yhdessäolosta Peltolan siirtolapuutarhassa!

Marja-Leena Knuutinen, pj

Niljakkaat yösyömärit

Leuto talvi sateisen kesän edellä on kuin kotiloiden ja etanoiden paratiisi. Valitettavasti Espanjan siruetanoiden (*Decoceras lusitanicus*) leviäminen on vakava uhka meidän omille kesäparatiiseillemme.

Espanjan siruetanoissa, kansanomaisesti tappajaetanoissa, on monia värimuunnoksia. Itse olen löytänyt oranssiin vivahtavia ja tummanruskeavaippaisia 3-13 cm pituisia yksilöitä. Selkävaippa on poimulinen ja erottuu niskaa peittävästä kilvestä. Etana liukuu seuraavaa ateriaa kohden hajueliminä toimivia tuntosarvia ja vastaavan varren päässä olevia silmiä heilutellen. Eläimen alapuolta peittää tarttuva lima, jonka jättämiä jälkiä seuraillen saattaa joskus löytää itse etanankin.

Espanjan siruetana on Suomessa vieraslaji. Sen arvellaan olevan kotoisin Pyreneiden niemimaalta. Ruotsiin se tuli jo vuonna 1975 ja Ahvenanmaalle 1990. Mantereella ensimmäisiin havaintoihin meni siitä neljä vuotta. Maata myöten liukuvat etanat eivät meriä ylitä, vaan levittäjänä on ihminen. Useimmiten munia tai pikkuetanoita tulee uusille paikkakunnille kasvien juurakoissa, taimipurkeissa ja maansiirtojen mukana.

Lisääntyminen

Siruetana on kaksineuvoinen, joten se voi hedelmöittää itsensä. Se munii toukokuusta lokakuuhun 200–400 munaa. Nämä vaalean harmaat helmet ovat halkaisijaltaan on 3–4 mm ja yleensä 20–40 kpl rykelmissä. Ne kuoriutuvat 2 viikon sisällä, jolloin etana on 0,5–1 cm pitkä. Sukukypsä se on 4–6 viikon sisällä kuoriutumuksesta, jolloin se on 5–6- cm pituinen.

Syksyllä maahan jääneet munat kestävät paremmin kylmää kuin täysi-ikäiset etanat. Talvihorros loppuu, kun keskilämpö on +4 astetta. Liikkuminen on aktiivisinta keväällä noin +8–10 asteen lämmössä. Suomessa siruetanoilla ei ihmisen lisäksi juurikaan ole vihollisia. Siilit, sammakot, mäyrät, maakiitäjät ja isot koppakuoriaiset sekä jotkut pikkujyrsijät syövät jonkin verran pikkuetanoita ja munia. Rastaat popsivan mielellään munia, jos niitä löytävät.

Torjunta a ja o

Espanjan siruetanat ovat ehkä tulleet Suomeen jäädäkseen. Epätoivoon ei kuitenkaan kannata vaipua, sillä massamuuton voi estää määrätietoisin toimin. Munien ja etanoiden leviämisen estämiseksi on Peltolan siirtolapuutarhan hallitus varotoimena kieltänyt kaiken viherjätteen ja maa-aineksen siirrot omilta tonteilta yhteiseen aumakompostiin.

Etanoiden keräämisen, tappamisen ja hävittämisen sekajätteiden mukana on havaittu vähentävän lajin esiintymistä. Raatoja ei saa jättää maan pinnalle, sillä siruetana syö kasvijätteiden ja elävien kasvien lisäksi kuolleita lajitovereitaan saadakseen proteiineja lisääntymisen tueksi.

Torjunta vaatii puutarhureilta aktiivista etanasyyniä auringon laskun aikaan ja aamuisin. Eläimen kitumiskuoleman voi välttää kaatamalla kiehuvaa vettä keräysastiaan etanien päälle. Itse laitan astiaan jo hommiin ryhtyessä lievästi laimennettua etikkaa. Suosittelen kannellisia astioita ja kertakäyttöhanskoja, sillä etanan lima ei irtoa kuin kovalla pesulla.

Etanan voi tappa selkäänsä rasittamatta myös lapiolla tai etanakepillä (partakoneen terä keppiin kiinnitettynä). Iskukohta on niska, kilven päätte ennen vartaloa. Raadot kerätään pitkävartisilla pihdeillä. Munat tuhotaan litistämällä tai keittämällä.

Houkuttimia ja ansoja

Peltolan puutarhoihin laji levittäytyy Hampputien ja Eteläkaaren suunnista. Etanat vaativat kosteutta ja lymy paikkoja. Peltolassa ne viihtyvät hulevesiojien partailla. Suoja- ja munintapaikkoja ovat löytäneet orapihlaja-aidan takaa, epätasaisen maan rehevistä kasvustoista.

Kuivina kausina etana voi levätä syvällä maan alla. Sade ja ravinnon tarve saa sen nousemaan maan kamaralle. Yksilö voi vuorokaudessa syödä kaksi kertaa ruumiinsa painon kasviainesta. Liikkeellä se on yön tai kostean päivän aikana noin 6 tuntia. Siruetanat eivät itse kaivaudu pintamaan sisään, kuten tummanruskeat, kovalla kuorella varustetut lehtokotilot. Sen sijaan ne hyödyntävät myyränkoloja tai multakokkareiden, lautojen, säkkien ja ruukkujen alle muodostuvia suojapaikkoja. Päivisin ne voivat sulatella ateriaansa kasvien tyvillä, suurten maata pitkin olevien kasvienlehtien alla tai kompostissa.

Etanoita näyttäisi kiinnostavan kaikki haiseva kanankakkarakeista kissanruokaan, piimästä greippiin ja mätään meloniin tai omena. Torjunnassa voi käyttää houkuttimia ja ansoja. Aseta syötiksi esim. perunan naattikasa tai samettikukan ohimenneitä kukkia, niin voit kerätä niihin hakeutuneet etanat aamuin illoin pois. Olutansat ovat myös tehokkaita. Etanoille voi asettaa lepo- tai munimispaikaksi kosteaan paikkaan vaikka laudan tai kumimaton, jonka alta on helppo tarkistaa, onko asukkaita tullut.

Rautasulfaattia sisältäviä Ferramol-rakeita voi sirotella vaikeisiin paikkoihin, esim. kompostin takareunaan tai laittaa rakeet erilliseen etanasyöttiastiaan. Laajamittainen käyttö ei kuitenkaan ole suositeltavaa. Rautasulfaatti tappaa noin 2 vrk sisällä. Kun etana ei pysty syömään, se vetäytyy koloonsa kuolemaan. Myrkyllisen kermesmarja-jauheen, muiden myrkkujen tai sukkulamatojen käyttö vaatii osaamista, jottei tee hallaa muulle ympäristölle. En ainakaan nykyisessä tilanteessa suosittelen niiden käyttöä.

Miten suojaan kasvimaani

Kuivia kalkki- ja tuhkarajauksia käytetään etanoiden kulun vaikeuttajina, mutta ne menettävät tehonsa sateella. Karkea maa-aines, kuten sepeli ei sekään miellytä etanoita. Etenkin voimakkaasti sähköä johtava kupari torjuu niitä, mutta myös muut metallireunukset käyvät viljelysten suojaamiseen.

Savipeltoa ei etana-alueilla kannata kääntää syksyllä, ettei savikokkareiden alle synny munakätköjä ja talvehtimiskoloja pikkuetanoille. Oikeat viherjätteen käsittelytavat ja kompostin seuranta ovat tärkeitä. Kompostin reunat voi tarvittaessa suojata myrkyttömällä etanoita karkottavalla torjuntageelillä tai koivutisleellä.

Kukkapenkkejä ei kannata siivota syksyllä kokonaan ja turhaan täyttää kompostia. Mieluummin jätetään talventörröttäjiä, jotka on helppo silputa penkkiin keväällä. Lyhyeksi leikatusta nurmikosta etanat löytyvät helposti, mutta toisaalta etenkin sateella se tarjoaa oivallisen liukuma-alustan uusille valloitusalueille.

Pitkällä tähtäimellä etenkin kevään ja syksyn kerästalkoot ovat torjunnan avainasemassa. Sade laukaisee muninnan, joten myös silloin pitäisi olla keräysporukoiden liikkeellä. Etanakysymys vaatii toimia jokaiselta – vain yhdessä me voimme suojata Peltolan yksilölliset paratiisit etanauhulta.

Riitta Kormano

Lisäluettavaa: Kerstin Engstrand, Apua! Etanat hyökkäävät. Kustannusosakeyhtiö Tammi, 2010 Helsinki.

Peltolan juoksukilpailun ja kenttäpelien tulokset 5.7.2015

Juoksu

	1 – 3 vuotiaat	4 – 5 vuotiaat	6 – 8 vuotiaat
1.	Kanerva Tamsaari	Lilli Korpela	Valma Korpela
2.	Armi Mäenpää	Daniel Heimola	Iiris Korhonen
3.	Elsa Honka-Hallila	Arvi Lähde	Anna Sirkiä
kilpailijoita	8	5	4
	9 – 12 vuotiaat	13 – 15 vuotiaat	
1.	Eevi Lähde	Terhi Halme	
2.	Otso Hesselgren	Arvo Halme	
3.	Aarni Lähde	2	
kilpailijoita	4		

Kenttäpelit

Lapset :	rengas	ketju	tikka
1.	Aarni Lähde	Otso Hesselgren	Otso Hesselgren
2.	Eevi Lähde	Aarni lähde	Eevi Lähde
3.	Otso Hesselgren	Anna Sirkiä	Terhi Halme
Aikuiset :	rengas	ketju	tikka
1.	Timo Kurki	Harriet Anderson	Riitta Lähde
2.	Sari Hesselgren	Raimo Hellberg	Marja-Leena Knuutinen
3.	Miika Suomi	Sirpa Haltia	Nevala

Liikuntatoimikunnan puolesta, Simo Sirkiä

Kesän 2015 liikunnat Peltolassa

Viikoittain on harrastettu jumppaa, petankkia ja lentopalloa. Lisäksi on järjestetty lasten juoksukilpailut. Saman päivänä olivat Kerhomäellä kenttäpelit. Järjestettiin myös lohkojenvälinen petankki-kilpailu. Lisäksi osallistuttiin Iloisissa järjestettyyn siirtolapuutarhojen väliseen petankki-kisaan.

Liikuntatoimikunta kiittää osallistujia ja kannustajia.

Liikuntatoimikunta on toiminut hyvässä hengessä ajatuksena saada mahdollisimman monia peltolalaisia mukaan sekä tekemään tapahtumia että osallistumaan niihin.

Toimikunnasta löytyy monenlaista osaamista. Keittiö on toiminut erittäin hyvin, apua on saatu monista taitavista leipojista. Sekä kenttäpelitapahtumaan että petankki-kisaan on löytynyt apujoukkoja.

Liikuntatoimikunta kiittää!

maanantai-iltaisin pidetty kuntojumppa on vetänyt väkeä mukavasti

Siirtolapuutarhojen välinen petankki-kilpailu

Turun siirtolapuutarhojen jännittävä petankki-kisa käytiin tänä vuonna 29.7. Illoisissa. Peltolasta osallistui iso ryhmä pelaajia ja kannustajia. Ensi pelasi Illoinen Peltolaa vastaan. Vaikealla kentällä Peltola ylsi voittoon ja pääsi finaaliin. Toinen peli käytiin Kupittaa ja Illoisten välillä. Tämän kisan voitti Kupittaa. Finaalissa pelasivat siis Peltola ja Kupittaa. Annoimme hyvän vastuksen, mutta se ei riittänyt voittoon. Kupittaa ylsi voittoon ja sai kiertopalkinnon vuoden 2015 mestarina. Onnea Kupittaaalle!

Ensi vuonna kisat pelataan Peltolassa. Toivottavasti onnistumme silloin paremmin ja saamme kiertopalkinnon takaisin Peltolaan.

Peltolan lohkojen välinen petankki-turnaus

Lohkojen välinen petankki-turnaus pelattiin sunnuntaina elokuun toisena päivänä. 1-lohko ja 2-lohko karsiutuivat alkukisassa ja 4-lohko ylsi finaaliin 3-lohkoa vastaan. Jännittävien vaiheiden jälkeen finaalipeli oli tasan 12-12 ja voittoon tarvittiin 13 pistettä. Onni oli myötä 4-lohkolle, joka täten julistettiin voittajaksi ja vuoden 2015 petankin lohkomestariksi. Onnea 4-lohkolle!

Liikuntatoimikunnan puolesta, Timo Kurki

Norsun pökäleitä

Tänä vuonna pystytettiin jälleen juhannussalko. Pikakomennuspyyntö salontekoon tuli liikuntatoimen miehille muutama päivä ennen jussia. Siinä tiistai-ilta vierähti talkoissa mukavasti huumorin kera. Ensin haettiin vintiltä viime kesänä kaadettu melko suora pitkä koivu. Ihmeteltiin aluksi yhdessä kolmen miehen kesken kuinka pitkä tehdään. Ensin oli 9 metriä, sitten 8 metriä. Onneksi oli kaksi fiksumaa naista opastamassa, kuinka pitkä tehdään. Otettiin vielä vähän pois. No sitten ihmeteltiin mistä tehdään ja saadaan poikkipuut. Ei kun metsään hakemaan pari pihlajaa. Ensin kuorittiin pihlajat ja sahattiin sopiviksi. Oikeaoppisesti salko pitäisi tietysti tehdä kuusipuusta, mutta nyt oli pakko toimia toisin.

Aattona, kun salko nostettiin ylös, moni ihaili kuinka hienosti se oli koristeltu kukkasin. Kuului siinä jonkun myös sanoneen, että tanko on liian lyhyt. Naisia tämä nauratti kovasti.

No, tuli mieleen mitä oli ennen juhannussalkoa. Historia kertoo, että kerhomäelle kerättiin risuja ja muuta poltettavaa vielä 70-luvulla. Olin myös itse kerran tekemässä juhannuskokkoa, mutta sitä ei saatu polttaa kulovaaran johdosta, vaan se poltettiin joskus myöhemmin.

Nykyään haketuspaikka on risuja täynnä vaikka kymmeneen kokkoon. Aikoinaan risuja kerättiin suurin piirtein samaan paikkaan kuin nykyään, oli siinä polttamista kerrakseen. Tänä päivänä polttaminen ei ole mahdollista.

Mielestäni risuongelmaan on helppo ja yksinkertainen ratkaisu. Tuodaan alueelle toinen lava, jolla viedään risut kaatopaikalle. Ottavat vastaan maksutta. No, tietenkin kuljetus maksaa ehkä jonkin verran enemmän kuin haketus, mutta rahaa kertyy talkoomaksuista niin paljon, että kuljetukset saadaan hoidettua. Toinen vaihtoehto on pieni hoitomaksun korotus.

Eikä tässä vielä kaikki. Nyt meille on tullut etana ongelma, kun Espanjan siruetana-armeija vyöryy Eteläkaaren ojasta kohti Peltolaa. Kuinka paljon niitä on jo risupaikalla? Ei voi kuin arvailla. Lehtokotilot ovat tänne jo kotiutuneet aikoja sitten. Toivottavasti keksimme ratkaisun tähän.

Ai niin, ne pökäleet. Mökkinaapuri Vilppe oli käynyt Kupittaaan kentällä sirkuksessa (ja tämäkin 70-luvulla) katsomassa esityksiä. Näki kuulemma eksoottisia eläimiä, etenkin norsun. No, norsun jätökset oli tietysti ongelma sirkuksessa. Eikö mitä, Vilppe sai aatteen, jospa hän auttaisi hieman. Ja niin siinä kävi, että yksi kaunis päivä Lupiinitielle tuli kuorma-autolava täynnä norsun kakkaa. Kuormansa kipattuaan me naapurit ihmettelemään mitä ihmeen p...aa siinä oli. Vilppe siihen sanomaan, että norsun pökäleitä. Isommat olivat pienen jalkapallon kokoisia. Mahtoiko puutarhassa kasvaa jotain eksoottista sen jälkeen mene ja tiedä. Voi vain arvailla.

Moikka vaan kaikille!

T: Timo K.

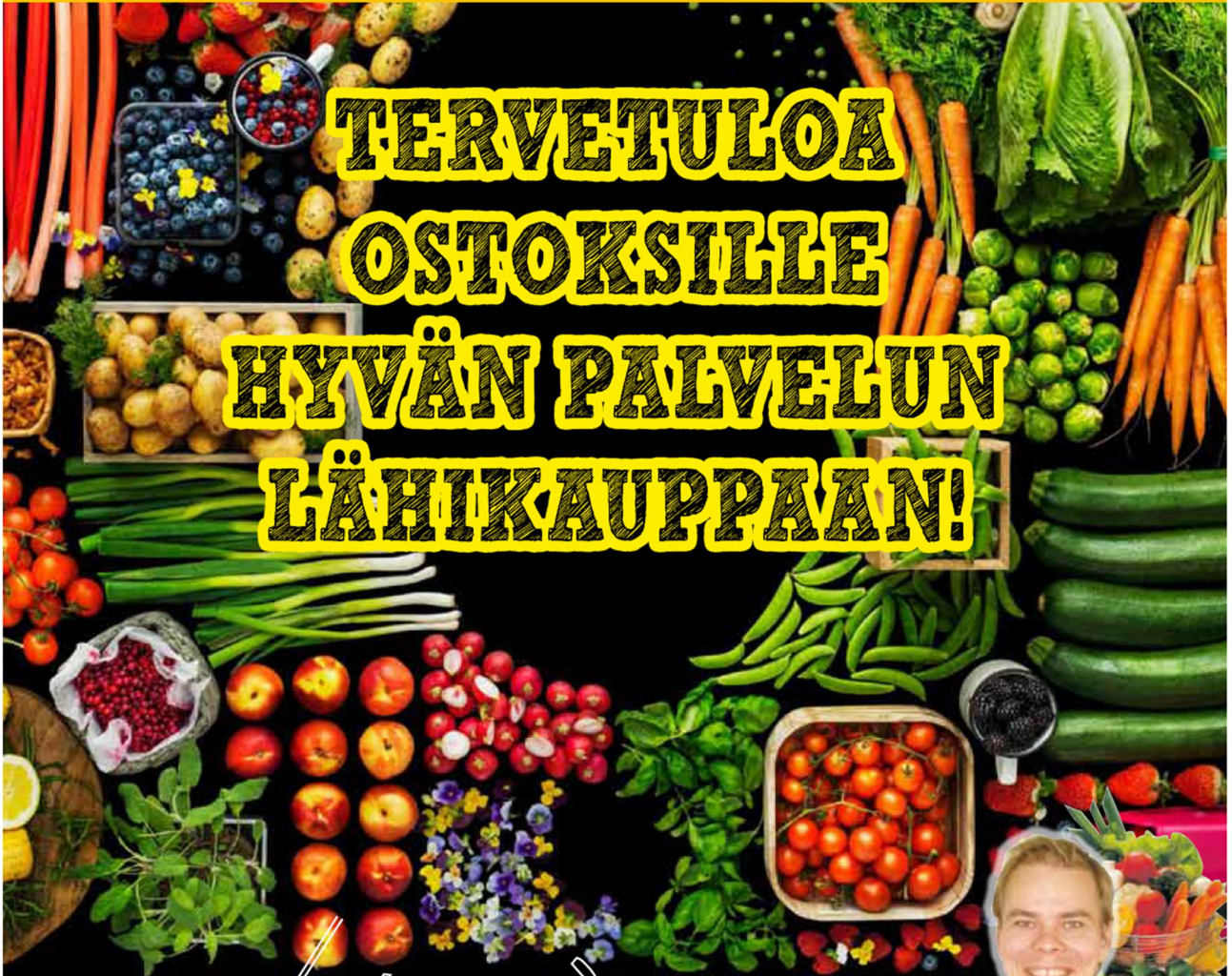

Tervetuloa muinaistulien illan tunnelmalliseen Kynttiläkahvilaan kerhotalolle lauantaina 29.8.2015 klo 20-22.

Toivottavat Kutomon naiset

TERVETULOA OSTOKSILLE HYVÄN PALVELUN LÄHIKAUPPAAAN!

Seuraa kaupan arkea myös
facebookissa ja instagramissa
#kmarketilpoinen

Kauppias Pekka Rinne

AUKIOLOAJAT:

MA-PE	8.00-21.00
LA	8.00-21.00
SU	11.00-21.00

ILPOINEN
Lauklähteenkatu 10, 20740 Turku
puh. 010 32 09 500,
pekka.rinne@k-market.com

Villiyrttiäpä särpimeksi nyt ...

En pysty tarkalleen muistamaan koska, mutta varmaan aikaa on kulunut yli 10 vuotta siitä kun näin ensimmäisen kerran ravintolassa lautasellani tuoreen herneenverson. Se koristi tilaamaani ruokaa kevyesti päällimmäiseksi aseteltuna niin, että se ei ollut ehtinyt kuumentua ja nuutua. Kyseessä ei ollut mikään kasvisravintola eikä mikään huippukallis paikka, vaan ns. ketjuun kuuluva tavallinen ruokapaikka. Muistan, että olin toistuvasti sellaisen saadessani aina uudelleen ihastunut sekä kiemuraisen verson näkemiseen että sen hentoon herneen makuun. Ravintola-alalla oli silloin tullut muotiin ruokalautasen koristaminen muullakin vihreällä kuin vain persiljalla ja tillillä tai kesäkauden syötävillä kukilla. Viime vuosina suuntaus on jatkunut kohti yhä erikoisempia kasvimaailman edustajia, joita ei aikaisemmin ole osattu käyttää tällä tavoin.

Kuluneen talven (2014-15) aikana näin lehdessä uusia helsinkiläisravintoloita esittelevissä valokuvissa useamman kerran luonnonvaraisia villiyrttejä ruoka-annosten koristeena. Ja TV:n välityksellä pääsin samoihin aikoihin näkemään, kuinka eräässä skandinaavisessa huippuravintolassa toimiva keittiömestari vierailevine kollegoineen valitsi omiin tarpeisiinsa sopivia villiyrttejä niitä kerääviltä alihankkijoilta. Ravintolamaailman tämänhetkisiin erikoisuuksiin kuuluu myös oma kasvimaa, jotta ravintola olisi mahdollisimman omavarainen tavallisimpien kasviksien suhteen. Tätä mainostetaan todellisena lähiruokana ja lehtijuttuja varten ravintolan "chef" kuvataan mieluusti sadon korjuuseen keskittyneenä omassa keittiöpuutarhassaan.

Ravinnoksi sopivien luonnonvaraisten villiyrttien ja villivihannesten tuntemus ja niille sopivien käsittelytapojen osaaminen oli menneinä vuosisatoina ihmisille välttämätöntä omien pienten viljelysten lisäksi. Suomalaiset olivat metsästäjä-keräilijäkansaa. Me nykyihmiset olemme etääntyneet näistä ajoista jättiläisen harppauksen verran, emmekä pitkään tulisi toimeen vain luonnon antimilla. Silloisen luontaistalouden sijasta saamme kesäisin ikään kuin harrastella puutarhanhoitoa ja nauttia siitä omaksi iloksi, ajanvietteeksi ja kuntoiluksi. Muun ajan voimme käyttää sitten vaikka lehden lukuun tai TV:n katsomiseen sen sijaan, että itse pitäisi esimerkiksi eristää perunajauhot varastoon ennen talven tuloa. Meiltä kaupunkilaisilta on kadonnut perimätieto ja monen monta taitoa, eikä asioihin ole tainnut olla liiemmin kiinnostustakaan, ennen kuin nyt rintarinnan uuden gastronomisen trendin kanssa. Poikkeuksena ovat tietysti olleet monet kasvissyöjät ja syvemmin kasvimaailmaan perehtyneet ns. Toivo Rautavaaran opetuslapset.

Varoituksen sana on paikallaan sikäli, että niitylle ei sovi rynnätä suin päin syötävää keräämään, koska luonnonvaraisten kasvien joukossa on monia myrkyllisiä ja

vähintäänkin terveydelle haitallisia lajeja. Tästä syystä on asiasta kiinnostuneita ihmisiä alettu valistaa ohjein ja esimerkein. Satuain näkemään tähän tarkoitukseen suunnatun artikkelin suuren liikeketjun jäsenille toimitetussa lehdessä (Yhteishyvä, kesäkuu 2015). Kyse oli pääkaupunginseudulla järjestetystä syötävien villikasvien tunnistamistapahtumasta, josta kirjoittaja poimi lehteen kuvallisina esimerkkikasveja vain viisi: maitohorsman, nokkosen, siankärsämön, valkoapilan ja voikukan, mutta tekstipuolella mainittiin lisäksi vielä isomaksaruoho, kallioimarre, kanerva, vadelma ja vuohenputki. Jatkoksi kehoitettiin asiasta kiinnostuneita hakemaan itse lisää tietoa netistä tai perinteisistä maastokasvistoista samalla varoittaen: "Jos et tunnista kasvia, älä myöskään kerää sitä syötäväksi".

Vuonna 2006 muodostettiin useasta aiemmasta virastosta ja laitoksesta yhdistäen Evira, Elintarviketurvallisuusvirasto, jonka päämääränä on, nimensä mukaisesti, varmistaa elintarvikkeiden turvallisuutta. Koska luonnonvaraisten kasvien hyötykäyttö on yleistymässä, listasi Evira kesällä 2014 suomalaiset luonnonvaraiset ja elintarvikekäytön kannalta tärkeimmät kasvit ja kasvinosat ja kokosi samalla tiedot niiden käytöstä. Alkuperäisessä taulukossa listataan enemmän kasveja, mutta monissa yleisölle tehdyissä koosteissa niitä on vähemmän, kuten 27 kpl Metsähallituksen luontopalvelun yhdessä Suomen Ladun ja Suomalaisen ruokakulttuurin edistämissäätön (ELO-säätiön) kanssa tekemässä esitteessä: "Jokamiehenoikeus luonnonvaraisten kasvien ja villiruoan keräilyssä". Esite löytyy näköisversiona (PDF) netistä esimerkiksi Google-hakukoneen avulla hakien (esim. hakusanoilla: metsa-fi. jokamiehenoikeus luonnonvaraisten kasvien ja villiruoan keräilyssä).

Esitteessä lueteltujen kasvien joukossa ei ole rauhoitettuja eikä myrkyllisiä lajeja eikä tietenkään mitään lääkekasveiksi luokiteltuja. Koska alkuperäisen Eviran listan tietojen mukaan olisi monienkin kasvien nauttimista vältettävä suurina annoksina tai jatkuvasti, lienee tällainen suppeampi listaus turvallisempi tietolähde tavalliselle villiyrtyttien kerääjälle eli "hortoilijalle". Mobiiliversiona voi ostaa älypuhelimeen ladattavan Suomen Luonnon "Villivihannekset" sovelluksen. Siinä saa 20 kasvin tietojen lisäksi myös monta kymmentä keittiömestari Sami Tallbergin reseptiä. Kotimaisia alan kirjoja on myös julkaistu jo kymmenkunta, joiden joukossa on useampia kyseisen Tallbergin kirjoittamia.

Kasveista hyödynnetään vaihdellen eri osia: versoja, lehtiä, kukintoja, marjoja ja juuriakin, ja niiden käyttö luokitellaan Eviran mukaan joko uutettuna yrteettienä nauttimiseksi tai pienissä määrin muun ruoan mausteena käyttämiseksi tai vaikka syötävänä annoskoristeena käyttämiseksi, jolloin tarkoitus on nimenomaan viimeistellä ruoka-annoksia ja leivonnaisia alussa kuvatus ravintolatrendin

mukaisesti. Metsähallitus kumppaneineen mainitsee myös keittojen, muhennosten tai tuoresalaattien teon turvallisista lajeista.

Kesäkuun alussa, 23. viikolla, vietettiin jo toisen kerran valtakunnallista villiyrttiviikkoa tiedon jakamiseksi, sillä suomalaiset villiyrstit ja villivihannekset ovat nykyihmiselle vielä erikoinen ja vieras asia. Kesäisessä ruokapöydässä nauttimisen lisäksi niitä voi kerätä talvea varten ja säilöä kuivamalla, pakastaen tai uuttamalla. Rauhoittamattomienkin villiyrttien keruuseen liittyy kuitenkin joitain sääntöjä, ja on syytä tuntea tätä toimintaa koskevat jokamiehen oikeuksien rajoitukset, koska yrttien poiminta ei ole yhtä vapaata kuin sienten ja marjojen ... eikä ainakaan naapurin pihalle voi lähteä niitä keräämään.

Nimimerkki Horti Kultturelli

Ystäväni ja minä Peltolassa

2010. Heinäkuussa tulin Peltolaan,
imin ihanuutta Ihmemaan,
kun keinussa istuin ja katselin
omasta pihastani nautiskelin.
2011. Alkoi mökin muutostyöt
meni siinä päivät sekä yöt.
Terassi oven etten rakennettiin,
ja laattakäytävä pihalle laskettiin.

2012. Lapsille mökki kasattiin
kun vanhoja pensaita poistettiin,
nurmikkoa lisää tasattiin
ja kukkapenkkejä siirrettiin.
2013. Keittiö kun uusittiin,
lämmitys sisällä vaihdettiin,
patio pihalla korjattiin
ja kankailla se katettiin.
2014. Istutuksia pihalla muunneltiin
hyviä neuvoja kuunneltiin.
Kirstin päivänä myrsky portin hajotti
koko homman uusiksi pakotti.
2015. Oli aikaa nautiskella
pihassa vain puuhastella,
kunnes...
tulivat nuo etanat
kaiken maailman perhanat.

Vuosien myötä kävi vieraita ja tuttuja,
kerrottiin vanhoja ja uusia juttuja,
nostamalla kaikkien mielialaa
luonnon keskelle kun kukin palaa.

Onnellinen mökkiläinen ja kyllästynyt etanajahtari

Tunnetko Peltolaa?

Kilpailuun tuli 29 vastausta, suurimmalla osalla kaikki kohdat oikein. Kuvien kiinnostavat yksityiskohdat löytyvät seuraavilta mökeiltä:

1: 51	2: 101	3: 64
4: 121	5: 200	6: 53
7: 208	8: 130	9: 214

Arvonnassa ruusukuvioidun peltikannun voitti Maj-Britt Willman, joka tuntee Peltolan niin hyvin että tunnisti oikein kaikki kohteet. Ruusukannu on toimitettu voittajalle.

Onnittelumme Maj-Brittille!

IHANAT PELTOLAN KESÄT

Jippii.....kohta loppuu koulu ja päästään muuttamaan maalle Peltolaan. On vuosi -64 ja kuudes kesä Peltolassa.

Barkerin pakettiautoon pakataan kaikki tarpeellinen kesää varten, viirivehka ja anopinkielikin pääsevät mukaan. Peltolassa pysyttiin koko kesä koulun alkuun asti, satoi tai paistoi.

Peltolan ympärillä oli vain peltoa ja metsää, Ilpoistentie oli hiekkatie, jota pitkin kulki linja-auto harvakseltaan Ispoiisiin. Ihan "maalla" asuttiin. Ei ollut sähköäkään, öljylampun valossa oltiin illalla. Lämmitys ja ruuanlaitto hoitui puuhellalla. Jossain vaiheessa saimme kaasulampun ja -hellan. Syksyllä oli säkkipimeää kun ei ollut katulamppuja, elojuhlista selvittiin kotiin taskulampun avulla.

Peltolassa oli paljon lapsiperheitä, joten kavereita riitti. Päivisin leikittiin kerhomäellä ja suosittu paikka oli "ulkkarin" ympärillä, jossa oltiin "karttussii" ja muita piiloleikkejä. Yhteinen kokoontumispaikka Orvokkitien varrella on edelleen tallella, katajien ympäröimä pieni aukio, jonka keskellä iso kivi.

Iltaisin pelattiin korttipelejä ja koronaa, useasti naapureidenkin kanssa. Radion kuunnelmat olivat myös jokaviikkoista ohjelmaa.

Ispoisten uimarannalle poljettiin pyörillä hellepäivinä, siellä olen minäkin oppinut uimaan uimakoulussa.

Peltolan rauhallisilla teillä oli myös hyvä opetella ajamaan pyörällä. En muista muuta kuin yhden räntisitikan joka oli parkkeerattu saunan viereen. Ensikipinä vieläkin jatkuvaan tanssiharrastukseen on lähtöisin kerhotalon tansseista. Tuskinpa olisi koulussa ollut kasvioppi 10 ilman Peltolaa. Pihalla tuli tutuksi niin Kultapallot- ja piiskut kuin äidin istuttamat krassit ja samettikukat. Peltolan mäestä ja lähimetsistä ja -pelloilta opin tuntemaan luonnonvaraisia kasveja ja kouluun keräsin hienon 50 kasvin kasvion.

Saunanhoitaja lämmitti saunan kaksi kertaa viikossa puilla, myös pesuhuoneen ison vesipadan. Pääsyliput saunaan ostettiin saunan "kioskista" josta sai myös ostaa saunajuomat. Lapsille oli keltaista Jaffaa ja punaista Piriä, miehille oli myynnissä

pilsneriä. Kaikki kävivät saunassa, suihkuja ei ollut. Välillä oli ahdastakin, mutta ei se ketään haitannut, sauna oli aina viikon kohokohta ja sosiaalinen tapahtuma. Löylyssä vaihdettiin kuulumisia ja kerrottiin uusimmat juorut.

Kesän kohokohtia olivat huvitoimikunnan järjestämät juhlat ja tapahtumat: juhannus- ja elojuhlan lisäksi oli naamiaisia, rapujuhlat, näytelmiä, kuutamotansseja, kenttäpelejä ym.

Lapset oli aina huomioitu, kun heitä paljon oli. Oli ongintaa, rulettipeli, kilpailuja ym.

Talvella Peltolassa vietettiin hiihtokilpailuja ja kerhotalolla joulujuhlat.

Syksyn tullen tehtiin marjoista hillaa ja mehumajalla mehua ja kerättiin sipulit kuivumaan. Lähes kaikilla oli kasvimaata perunoineen, porkkanoineen ja tillineen. Talviomenat otettiin puusta ja laitettiin komeron hyllylle kypsymään myöhempää käyttöä varten.

Peltolasta ovat saaneet iloita myös omat lapseni ja nyt pieni syksyllä 3-vuotta täyttävä lapsenlapseni tekee mökillä innokkaasti "puutarhatöitä" ja nauttii täällä olostaan. Peltolasta tykkää ilokseni kovasti myös Heikki, jonka kohtalo tänne johdatti muutamia vuosia sitten seurakseni.

Vuodet vierivät ja Peltolakin on muuttunut, mutta edelleen se on ihana kesäpaikka niin lapsille kuin aikuisillekin!

Mummo mökistä 201

Hetki julkisuuden valokeilassa

Mietimme keväällä tiedotuspalavereissa miten saada lehdistön huomio kiinnitettyä Peltolan siirtolapuutarhayhdistyksen yleisölle avoimiin tapahtumiin. Taimitori saikin mukavasti julkisuutta ja paikalla oli myös toimittaja ja kuvaaja jotka tekivät juttua seuraavan päivän lehteen. Avoimien ovien kohdalla mietittiin vielä lohkovuorossa olevien nelosten kanssa että millä "porkkanalla" saisimme toimittajat innostumaan meidän tapahtumasta.

No, noin viikkoa ennen tapahtumaa minulle soitti Turun Sanomien toimittaja, joka tyrmäsi heti kättelyssä jutun jossa kertoisimme hernesopasta, pannarista ja avoimista ovista, niitä kun on kuulemma kaikkialla, ne eivät ole enää mikään uutinen. Hän haluaa tehdä henkilöhaastattelun, tiedottajasta vaikkapa, kääk ! Olin aivan varma etten anna haastattelua, en siis suostu moiseen puuhaan. Vaan kuinka kävikään. Tiistaiksi 14.7. sovimme tapaamisen kerhotalon pihalle , samalla myös kuvaaja tulisi ottamaan muutamia kuvia. Huh, huh, miten tässä näin pääsi käymään?

Torstaina 16.7 sain kesken kiireisen työpäivän pyynnön tarkistaa TS-Extraan tulevan tekstin. Samalla kerroin jännittäväni lehteen tulevaa kuvaa (joita oli muuten otettu ainakin n. 30-40 kpl), ettei se olisi kauheampi kuin mikä on väistämätöntä. 50+ ikäisestä miehestä kun ei saa mieleistensä kuvaa vaikka laittaisi millaisen suodattimen, (no paitsi Rannikon Kristiina jolla on niin hyvä kamera että kaikki onnistuu). No toimittaja kertoi että jutusta tehdään myös lehden kansikuva, siis kuvasi tulee lehden kanteen, apua!

No, arvaatte varmaan etten nukkunut edeltävänä yönä ennen lehden ilmestymistä silmäystäköön, vaan olin kerrankin ensimmäisenä postilaatikolla klo 01.45 lauantaiaamuna. Jutun luettuani nukahdin muutamaksi tunniksi kun kello 07.30 alkoikin sitten puhelin soida ja pukata tekstareita solkenaan.

"Mitä julkkis, olit sitten lehdessä , kai sentään kylään kutsut ja kahvit keität " tyylisiä pyyntöjä. Siis mitä, meillä on Avoimet ovet ja meidän nelosten lohkovuoro, en minä ehdi mökillä ketään kahvittamaan, mutta tulkaa mäelle hernesopalle ja kahville. Ja kyllä porukkaa sitten tulikin, käytävät mustanaan kansaa ja kauppa kävi paremmin kuin vuosiin. Runsaasta tarjonnasta huolimatta jäljelle jäi vain kaksi kannua kylmää vettä ja pari levyä näkkileipää, ihan kaikki muu myytiin, hyllypaperitkin olisivat menneet kaupaksi, mutta me ei myyty.

Ihanaa tuo hetken julkisuus, yhdistyksen nimissä tietenkin, mutta töissä kanta-

asiakkaita mietitytti, että meinaatko jättää meidät ja ryhtyä kokopäiväiseksi turvevastaavaksi. En meinaa jättää vakuuttelin. Harratus on harrastus, työ on sitten ihan eri asia. Mukavaa tämä julkisuus, mutta hiukan hämmentävää, en ole moiseen tottunut.

Parasta nelosten lohkokesässä on ollut yhteishenki! Pienellä porukalla on tehty isoja juttuja ja tunteja on kertynyt kymmenittäin. Mutta nyt alkaa jo olla loppusuora. Elojuhlat vielä 15.8. Ja tietysti pikkujoulut 2.12. vietetään Verkahovissa, missä on tarjolla hyvää ruokaa ja mukana iloisia ihmisiä.

Sitä ennen vielä hetki ihanaa kesää ja lämmintä syksyä toivottaa

Ihan tavallinen Jyrki, joka tiedottaa ja myy lauantaisin turvetta.

Kupittaalla 11.7.2015

Arvoisa päiväsankari, Kupittaan ryhmäpuutarha ja hyvät yhdistyksen jäsenet ja juhlavieraat

Kiitämme kutsusta ja tuomme Peltolan siirtolapuutarhan tervehdyksen ja onnittelut! Kysellessäni lahjatoivetta, sain puheenjohtajalta mukavan vihjeen tuoda jotakin kasvavaa Peltolasta. Hieno idea! Taimien vaihtomaalta löytyikin sitten tämä sikuri, perinteinen perenna ja monipuolinen apu myös erilaisessa hädässä! Tässä vähän perusteluja valinnalle:

”Tämä monivuotinen sikuri kasvaa jopa metrin korkuiseksi. Juuri on usein monihaarainen ja koko kasvi on karheakarvainen. Varsi on jäykkä, särmikäs ja niukkahaarainen. Kukka on vaaleansininen ja sikuri kukkii Suomessa luonnonvaraisena heinä-syyskuussa. Pähkylästä puuttuu pappus!

Tätä sikuria kasvaa villinä koko Euroopassa ja meillä etenkin Etelä-Suomessa ja Ahvenanmaalla. Sikuria tapaa rautateillä, myllyillä, satamissa, kaatopaikoilla ja pelloilla. Sikurin muunnos on mm. salaattisikuri. Sikurin juuria on toisinaan käytetty kahvin korvikkeena, Suomessa viimeksi toisen maailmansodan aikana ja sen jälkeen. Sikuri on vanha, jo antiikin aikana käytetty rohdoskasvi. Sen lehtiä ja juuria on käytetty sappikiviä ja huonoa ruoansulatusta vastaan. Sikurin juuri sisältää ainakin inuliinia, karvasaineita, koliinia, parkkiaineita, C- ja K-vitamiinia.”Siis kauneutta, sitkeyttä ja voimaa!

”Pähkylästä puuttuu pappus”, ainakin minulle asiaa perin juurin tuntemattomalle, mielenkiintoinen ilmaisu!

Mutta, teille ehkä tuttu, olettehan saaneet käydä keskustelua erilaisin ilmaisin, eri viranomaisten kanssa, täällä rakkaassa kotikaupungissamme! Jos pappus puuttuukin sikurilta, niin papua on hauksessa Kupittaalla!

Tämä Peltolan lahjasikuri on Reiska puutarhurimme maasta ottama, etanaton yksilö! Luulen, että teillä on ihan tarpeeksi näitä erilaisia siruja täällä hoidettavana! Tällä lahjalla haluamme tuoda teille Onnea, Voimia ja Parantavia Vaikutuksia tälle kaupunkimme keskeiselle, pienelle viljelyparatiisille!

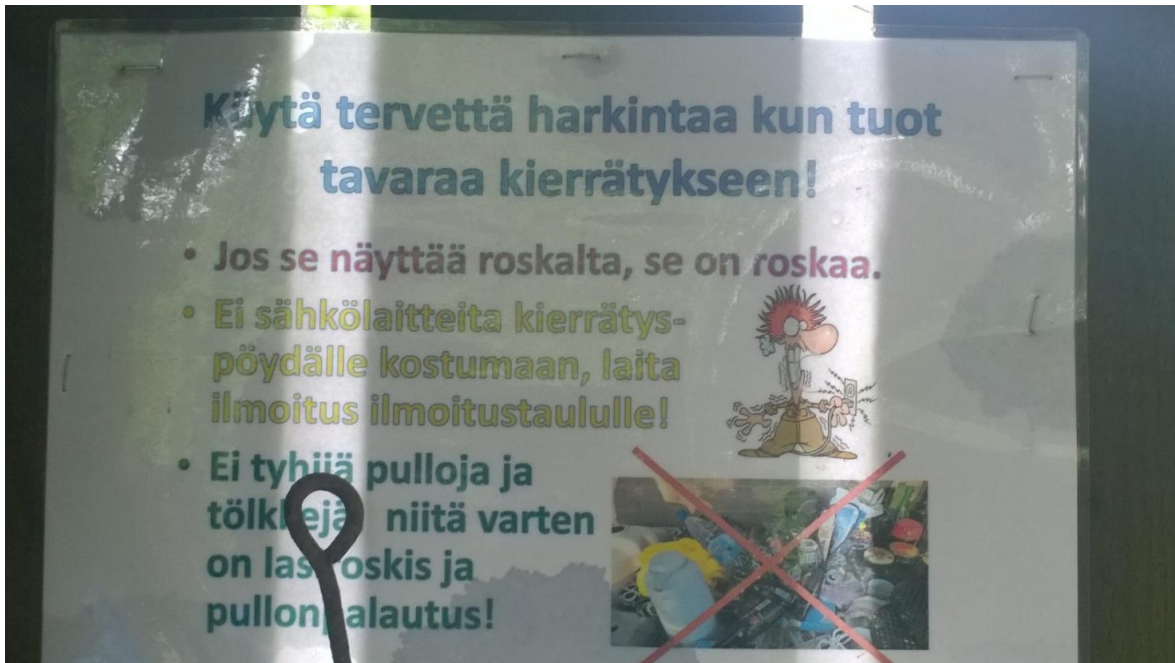
Onnea ja menestystä tulevalle!
Peltolan siirtolapuutarhan väki

Peltolan onnittelijat oikealta Kristiina, Sikuri, Auringonkukka ja Marja-Leena

AIKUISTEN Puuhanurkka

Lue ohjeet ja etsi montako virhettä kuvasta löytyy.... Kyselee Kristiina Rannikko

Lauluillassa on tunnelmaa... Vanhan veräjän luona, Aamu Airistolla,
Mistä tunnet sä ystävän...

Tervetuloa Peltolan avoimien ovien päivään aistimaan tunnelmaa!

Terveisin 4-lohko

Verkatehtaan­katu 4, 20100 Turku
(02) 253 5809
www.maijalaine.net

Myytävänä:

Multaa, Kanankakkaa, Turvetta, Rakeista kalkkia, Hevonkakkaa, Hajusieppoa, Syyslannoitetta, Kasvatuskehikkoja, Pilkottuja polttopuita

Maksathan ostoksesi Multamarkettiin!

Suviposti 2/2015 on luettavissa myös kotisivuillamme peltolanspy.fi.

S MARKET

Enemmän kuin edullinen

*Koivulan S-marketista
ruokaa arkeen ja juhlaan!*

Omistajan käyntikortti

Palvelemme:
Arkisin 7–21
Lauantaisin 7–18
Sunnuntaisin 12–18

Meidän kauppa.

Tällä kupongilla elokuussa 2015:

299 /pkt

Paulig
Juhla Mokka -kahvit
500 g (5,98/kg)

1 pkt
/talous

S MARKET

S-market Koivula
Kataraintentie 7
20740 Turku